

Ἐπιστολή.

Ν. Δούκα Ν. Λογάδης χαίρειν ἐν Κυρίῳ καὶ ὑγιαίνειν.

Ἀπαντήσας, ὡς εἰκός, ἐν τῷ προλαβόντι σου γράμματι, περὶ ὧν ἠξίους παρ' ἡμῶν, ἐνεχείρισα τὴν ἐπιστολὴν τῷ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Μηναίῳ, τῷ ἀγαθῷ ἀνδρὶ σὺ τε καὶ ἐμῷ φίλῳ. Εἶτα δὲ λαβὼν παρὰ τῶν υἱέων ἐκείνου καὶ δεύτερον γράμμα σου μετὰ εἰκάδα Μαΐαν ἐκδεδομένον, πρὸς ὃ νῦν ἀπαντῶ, μανθάνω ὅτι ἐκείνην τὴν ἐπιστολὴν οὕτω ἐκομίσω, καὶ θαυμαῶς μοι ἔπεισιν. Ἄλλ' ἐκείνην μὲν ἴσως καὶ εἴληφας ἐς τόδε· ἐκ δὲ τοῦ παρόντος σου γράμματος διπλὴν ἡμῖν τὴν γλυκυθυμίαν ἐποίησας, τὴν μὲν τὰ σὰ ὑγιῶς ἔχοντα φράζων, τὴν δὲ ὅτι τὴν τύπωσιν τῶν πονημάτων σου κατατείνεις, ὥστ' οὐκ εἰς μακρὰν ἐς τέλος ἀπιδεῖν ἂν οὐκ ἀγενῆς ἡμᾶς ὑποσαίνει ἐλπίς· εἰ δὲ προσθεῖην ὅτι καὶ ἀνέγνων καὶ ἠγασάμην τὰ σοφὰ σου ἐκεῖνα ἐν τῇ Τετρακτύϊ προλεγόμενα περὶ τῆς θείας Ἑλληνίδος, τρίτη ἀπὸ σοῦ ἡμῖν ἔσται ἡ θυμηδία, εἰ μὴ καὶ πρώτη καὶ τελευταία, ἅτε πρὸς ἅπαντας διαδιδόμενή τοῖς κλονιζομένοις κἀνταῦθα ἐλληνίζουσι, τοῦ ἐκ Παρισίων Τυφῶνος τὸ πᾶν ὑποσείσαντος. Τὸ πᾶν δ' ὅμως ὅταν λέγω, τὴν πᾶσαν ἀστήρικτον νεολαίαν νοῶ, τὸ ἀταλαίπωρον μάλιστα διώκουσαν καὶ ἄπονον ἐν μαθήμασι· πρὸς ὃ ὁ αἰρεσιάρχης καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν εὖ μάλ' ἀπιδόντες τὸ καθ' ἑαυτούς, ἐκεῖνα ἔγραψαν, ἃ καὶ ἔγραψαν ὄλεθρα δόγματα κατασοφιζόμενοι. Οὐ γὰρ δὴ ἄλλως ἂν κατεγοήτευσαν τὰ

μειράκια, φύσιν ἀσθενῆ καὶ ἀπαλωτέραν, τὰ ἐπιψήχοντα ἐνηδόνως τὴν αἴσθησιν μάλιστα φύσει προσιεμένην, ὡς δὴ ἴσασιν ἅπαντες. Ἄλλ' ἐν μὲν τοῖς καθ' ὑμᾶς χώροις οὐκ ἔχω εἰδέναι, ὡς δ' ἀκοῇ πυνθανέσθαι, πάνυ εὐάριστοι οἱ τοῦ πατρῷου ἀντεχόμενοι ἀγαθοῦ. Ἐνταῦθα δὲ μόνος ἐγώ, μονώτατος ἀπελείφθην, τῶν πολλῶν ἐκείνων προστατῶν τῶν μὲν ἀπολωλότων, τῶν δ' ἀποδράντων, τῶν δὲ τὴν φύσει εἰμαρμένην πορευθέντων πορείαν, ἀγωνιζόμενος καὶ τοὺς ἐμοὺς ἀμφιβεβηκῶς ὅση δύναμις. Καὶ γὰρ καὶ γῆρας τε ἤδη κατέλαβε, καὶ ἐπάδειν καταναγκάζει “ὦ μοι ἐγὼ ἥβης καὶ γήραος οὐλομένοιο” κτλ. τοῦπιγράμματος. Ἀσμένως δέ σοι καὶ ὁ Παναγιώτατος (α) διετέθη πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν, οὗ προσενήνοχα, ὡς ἐκέλευσας, τεύχους τῆς Τετρακτύος.

Ἡμελλον μὲν οὖν τῇ ὑμετέρα γεραρότητι πέμψαι δύο τινα ἐμὰ πονημάτια, ἐκδοθέντα τὸ μὲν ἐν Βυζαντίῳ, Παράλληλα φιλοσοφίας κτλ. τὸ δὲ Ἐνετίησιν Ἀληθοφωνήσεις μητρικαί κτλ. Ἄλλ' ἐπειδὴ κατ' Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον τὰς διατριβὰς ἐν τῇ Ἀντιγόνου ποιῶμαι, “νήσω ἐν ἀμφιρρύτῳ” πρὸς ὑπάλυξιν τοῦ λοιμοῦ, ἐκεχειρίαν ἄγων τῶν μαθημάτων, οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ Μηναίου οὐκ οἶδα εἰ ἔτι ἐν Βυζαντίῳ εἰσί, πέπαυμαι τῆς προθυμίας τῆς δεῖ ἄλλως τε καὶ δεινὴν τινα παρ' ὑμῖν τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν ἐξ ἡμῶν βιβλίων πυνθανόμενος εἶναι (εἰ μὴ τι ψεῦδος), καὶ τὰπιτίμια πικρὰ τοῖς λαμβάνουσιν (β). εἰ οὖν σοι βουλομένῳ ἐστί, καὶ οὐδὲν ὑπεσσι δέος,

(α) Κωνσταντίον τὸν Α'. ὑπαινίττεται τὸν σοφώτατον, τότε τὸν Οἰκουμηνικὸν θρόνον ἐπιεικῶς κοσμοῦντα.

(β) Περὶ τῆς αὐστηραῆς τότε τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως βιβλίων ἀνακρίσεως καὶ ἀπαγορεύσεως τῶν δοκούντων ἀντιλέγειν τοῖς ἐν Ἑλλάδι καινοτομηθεῖσιν ἐκκλησιαστικῶς, “μὴ τι σκάνδαλον προξενήσωσι”, μαρ-

δείξεις ἄνθρωπον πιστὸν δι' οὗ σοι ταῦτα διαπορῶμεύσω.
Περὶ δὲ τῆς αὐτόθεν τῶν σῶν βιβλίων μετάρσεως προέγραψά
σοι τὰ δοκοῦντα, περιμένων καὶ αὐτίς τὰ κελευόμενα. Ἐρῶσο.
1834. Ἰουλίου 15 ἐκ τῆς Ἀντιγόνου.

Ἐπιγράμματα.

Ἐκ τῶν ἀνεκδότων ἔτι Ἀντιφωτομαχικῶν.
Ἀμφιγνοίης ἀχλὺν ὅλην κατὰ Φωτὸς ἔχευαν,
Φωσὶν ἀπαιδεύτοις φωτομάχοι σελίδες.
Ἄλλ' ἐν φωτὶ θεοῖο ἀχλὺν δ' αὐτῶς ἀπὸ εἴλον
Ὀφθαλμῶν αὐτῶν φωτολόγοι σελίδες.
ὦ φάος ἡμερόεν θεοτερπές, αἰείρρυτον, ἀπλοῦν,
Ἡμέας εὖ διάσῃ ἀντίτυπον γ' ἑτέρου
Φωτὸς δὴ κείνου, ἐφ' ὅ τ' ἐν πόλῳ εἰσορόωσαι
Τέρπονται θείως ψυχὰι ἀκηρεσίων. τῷ 1833.

Εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.

Οἶκος ὅδε ξείνοισι μὲν ἀμβατός, οὐδέσι δ' ἄλλοις·
Εἰ γοῦν ξείνος ἔοις, τὸν ποῦσει Λογάδης,
Εἴσιτι, ἴξεν, ἀμπαύου τεῶ ὡς ἐνὶ οἴκῳ.
Οὔτι γὰρ ἦδιον, ὡς ξύν γε φίλοισι βίος.

Εἰς τὴν Ζωοδόχον πηγὴν.

Λουτήριον πέφυκε ρεῖθρον δακρύων
Τῶν δυσκαθάρτων τοῦ νοῦς μiasμάτων.

τυρεὶ καὶ ἡ ἱστορία. Βλ. Κ. Οἰκονόμου Τὰ σωζόμενα ἐκκλησι. συγγράμ.
Τόμ. Β'. σελ. 680.

Λυτήριον δὲ τυγχάνει ὕδωρ τόδε
 Πηγῆς ἀλλίων σώματος πασημάτων.
 Τὸ μητροτερπὲς τοῦ Θεοῦ λόγου ὕδωρ,
 Ὑδωρ τὸ φυσίζωον, εὐειδές, ξένον,
 Ἄγνόν, τὸ πανάκεια παντοίων νόσων,
 Ὡ, ηὐδόκησε χρῆσθαι ἡ Θεητόκος.
 Τούτῳ προσελθὼν νίψαι ὄψιν καὶ κάραν,
 Χῶλον τὸ σῶμα πίστει ἀτρεπεστάτῃ,
 Καὶ νή γε ὄψει σαυτὸν εὐπετῇ πάνυ,
 Κοῦφον τε ὄχλου παντὸς δυσοίστου πάσους,
 Πρὸς αἶνον ἀγνῆς μητροπαρθένου κόρης.
 Βυζαντίς, ἠγάσθη σε τῆς εὐποτημίας,
 Ὁ ταῦτα γράψας Νικόλαος Δογάδης.

Εἰς τὸν ἴδιον κῆπον.

Κῆπον τόνδ' εὖ εἰσορόων θαλέσωνδ', ὅτε χειμῶν
 Ὀκρυόεις, οἴμοι, στῆ ἔπι, ὄψει ὄλον
 Οὔτιν' ἔχοντα χάριν· φευξοῦνται ὅσαι μιν ἔσσελγον
 Εὖ λειμωνιάδες μοῦσαι εὐπλόκαμοι.
 Οὐκ ἴον, οὐ ρόδον ἐσσεῖται διδυμόχροον ἔνδον
 Βορῤῥᾶ Θρηϊκίου μαρναμένοιο βρόμῳ.
 Δάφναι τοι καὶ μύρτα, πίτυς τε βλωσρῆ ἐσσεῖται
 Ὅφρ' εἰκῶν σοι ἔη ἀμφοτέρων βιότων. τῷ αἰεΐ.

Εἰς τὴν κρήνην τοῦ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν Πατριαρχείου
ἐν τῷ Βοσπόρῳ(α), πυρποληθέντος τῷ 1826.

Πίνετε Μῶσαι ἀπὸ προχόοι' ἀγλαὸν τόδε ὕδωρ·
Ὅρχεῖσθ' ὧδε βοὸς πόρον ἰχθυόεντα παρ' εὖρου,
Κύριλλον Πατριαρχέων ὄχ' ἄριστον ἔχουσαι,
Ὅς β' ὕμμιν κῆπον γλυκὺν εἶν ἀλί Σήκατο τόνδε·
Λάτρην δ' ὕμμείων Λογάδην δότε Σᾶσθαι ἐκάστω.
Τῷ αἰε'. Αὐγούστ. κγ'.

Εἰς τὸν κύρ Ἀγάπιον τὸν διδάσκαλον κείμενον ἐν Ἀριτσοῦ(β).

Κάτθανες, Ἀγάπιε, κλέα ἀνδρῶν Σειοφορήτων,
Θαῦμα μ' ἔχει, εἰ δὴ σ' ἄφθιτον ὠϊόμην.
Καὶ γέ ρα Σείος ἐπλευ ἀρετὰν ἀθάνατον ἀέξων
Εὖ δ' αὖ παιδείην, ἧς βίη ἀθανάτη.
Οὐκ ἄρα μοῖρά σε λυγρὴ ἔλεν, χῶρον δέ σε βῆσαν
Ἐς μακάρων ἀρετὴ διογενῆς ζάθεον.
Ἦτοι μὲν σ' Ἀπίη κλάει ἢ γείνατο αἶα,
Νήπιος αὐτὰρ ἐγὼν τέρπομαι ἐν κραδίῃ,
Πισσυνὸς ὡς κάμεῦ μεμνάσῃ, ὦ πάτερ, ὅς τοι
Ἦσα τάδ' οἴζυρός Νικόλεως Λογάδης.
αἰιζ'. Μαΐου γ'.

(α) Πατριαρχοῦντος Κυρίλλου τοῦ 5'. τῷ 1814 ὠρίσθη ἡ τῆ τῶν Σούτσων οἰκογενεῖα ἀνήκουσα οἰκία ὡς θερινὸν ἐνδιαίτημα τοῦ κατὰ καιρὸν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (βλ. Βυζαντίου Κωνσταντινούπολ. Τόμ. Β'. σελ. 113). Καὶ τότε ὁ σοφὸς καὶ φιλόκαλος ἐκεῖνος Πατριάρχης κατέστησε τὴν τε κρήνην καὶ τὸν κῆπον, ἐνθα ἡ τοῦ διδασκάλου Μοῦσα ἤσε τοῦπίγραμμα, οὗ ὁ ἔσχατος στίχος ἀδιανόητος καὶ ἐσφαλμένως ἀντιγραφεὶς φαίνεται.

(β) Εἰς Ἀγάπιον τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον εὐγνωμοσύνης φόρον πεποίηκε τόδε, ὅς ἐκ Πελοποννήσου, ἦτοι ἐξ Ἀπίης κατὰ τὸ ἐπίγραμμα

Εἰς Ἰωάννην Κατακουζηνὸν κείμενον ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι.

Ἄλλ' εἰ καὶ Ἰωάννης θάνεν, ὅζος ἀγαστός
Τῶν Κατακουζηνῶν Δημόθεν ἀμφιρύτης;
Ἄλλ' οὐκ ἐν φαίῃ θανέειν, πνείειν δ' ἐν Ὀλύμπῳ
Ἀστερόεντι λυγροῦ ἄσθματος αἰὲν ἄτερ.
Εἶγε πορευσάμενος πλοῦτον μακάρων ἐνὶ χώρῳ
Ἄφδιτον οὐρανίων θεσπεσίων τ' ἀρετῶν,
Κάλλιπε καὶ παῖδας χθονὶ πουλυβοτῆρι ἐόντας
Μνήματ' ἀθανασίης, ὡς νόμος αἰδίου.
αὐτῷ. Ἰουλ. ιε΄.

Εἰς τὸν ἡγεμονίδην Ἰωάννην Καλλιμάχην Μέγαν
Διερμηνευτήν (α).

Ἄλλ' εἰ δὴ γενέσθην εἰδῆσαι Καλλιμαχείην
Ἰμερος αἰρεῖ σε, ξεῖνε, ἀγακλεέα,
Τὰν ἀρετὰν σκοπέειν θεοτερπέα· ἦ γὰρ οἱ αἰὲν
Ὡς τε ἄνασσ' ἄρχει παμμαδέουσα ἔλωσ.
Τοίης δὴ γενεῆς Ἰωάννης κλυτὸς εἶναι
Εὐχεται ἡγεμόνος βλαστὸς ἀριστοπόνου,
Ἐρμηνεὺς ὁ μέγας, Δαναῶν κλέος, ἔμπεδον εὐχος,
Μουσαίων θ' ἱερῶν καρτερόν ἔρκος ἄγαν.
Τίς τ' ἄρ' τῶδ' ἀνδρῶν οὐ χαιρήσει μέγα θυμῷ,
Καὶ πέτρους ὀρέων τέρψει ἄλλομένους;
αὐτῷ.

ὀρμώμενος ἐδίδασκεν ἐν Ῥυσίῳ (Ἄρισσοῦ) ἐν τῷ κατὰ τὰ μέσα τῆς ὀκτωκαιδεκάτης ἑκατονταετηρίδος καθιδρυθέντι Σχολείῳ (βλ. Μ. Παράνικα Σχεδιάσμα κτλ. σελ. 213. Κωνσταντινούπ. 1867).

(α) Πεποιήται καὶ τὸ παρὸν ἐπίγραμμα τῷ 1820 εἰς τὸν πολλαῖς ἀρεταῖς κομῶντα Ἰωάννην Καλλιμάχην, υἱὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ ἡγεμονεύ-

Εἰς Μάρσαν τινὰ κειμένην ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Πρίγγιπος.

ᾠ Μάρσα, Μάρσα λίαν αἰδοίη τ' ἀγαθή τε

Εἶδος τ' ἠδὲ φυήν, χριστοπόλος τε γύναι,

Ἦτοι μὲν σὺ μεριμνάων, χαλεπῆς τε πέπαισαι

Τύρβας, γαίη ἐνὶ στυγερῇ ἐς δὲ πόλον

Ἄφσιτον εἰσανέβας, ἄδακρυν τ' ἐπίλησον ἀπάντων.

Ἄλλά γε Παγχάρτην σὸν πόσιν ἠδὲ τέκνα

Κάλλιπες ᾧδε, σέθεν γοόωντας ἀπεστοῖ λυγρῇ·

Αὐτὰρ τέρπονται ὀψόμενοί σε πάλιν.

αωκ'. Ἰουλ. 3'.

Εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον Μουρούζην (α).

Χάρμα ἀπειρέσιον πᾶσαν ῥ' ἔσχ' Ἑλλάδα γαῖαν,

Ἐὺν δ' Ἀθηναίη Ἑρμέου αὖ σοφίης

σαντος ἐν Μολδαβίᾳ κατὰ τὸ 1795. Διωρίσθη δὲ Διερμηνεὺς ὁ ἀοίδιμος Ἰωάννης τῷ 1819 κατὰ μῆνα Ἰούνιον, καὶ διέπρεψεν ἐν τούτῳ τῷ ἀξιώματι μέχρι τῆς 24 Φεβρουαρίου 1821, ὅτε διαβληθεὶς ὡς συνειδῶς τὰ παρά τοῦ πρωταγωνιστοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου περὶ τῆς ἐλληνικῆς παλιγγενεσίας διαπραττόμενα ἀπεπέμφθη ἐξόριστος εἰς Καισάρειαν, ἐνθα τῇ 15 Ὀκτωβρίου ἀπαγχονισθεὶς ἐκατατομήθη μόλις τὸ 44 ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων. Διέλαβε δὲ εἰς πλάτος περὶ τῆς περιδόξου τῶν Καλλιμαχῶν οἰκογενείας ὁ παρ' αὐτῇ ἀνατραφεὶς καὶ ἐκπαιδευθεὶς Σκαρλάτος Δ. Βυζάντιος ἐν τῇ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ Κωνσταντινουπόλει Τόμ. Β'. σελ. 110—112. Ἀθήνησι, 1862.

(α) Ἐπεποιήτο μὲν, ὡς ἔοικε, τὸ Ἡρωελεγεῖον εἰς τὰ Στοιχεῖα Ἀριθμητικῆς τε καὶ Ἀλγέβρας τοῦ Γάλλου ἀββᾶ Δελα-Καίλε, ἅπερ ἐκ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως ὁ ἐν ἱατροφιλοσόφοις Σπυρίδων Ἀσάνης ὁ Κεφαλῆν εἰς τὴν καθωμιλημένην μετηνέγκατο, καὶ τελευταῖον ἐκ ταύτης εἰς τὴν Ἑλληνίδα μετρημηνεύσατο Ἰωνᾶς ἱερομόναχος ὁ Σπαρμιώτης. Ταῦτα μέντοι ἐκδεδομένα τῷ 1797 Ἐνετίησι φέρουσι μὲν μετὰ τὴν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Μουρούζην ἀφιερωτικὴν ἄλλα τινὰ λόγου ἄξια ἐπιγράμματα λογίων ἀνδρῶν, οὐ μὴν καὶ τότε. Ἐσφαλται μέντοι ἐν πολλοῖς καὶ σκάζει τὸ παρὸν ἐπίγραμμα, ὡς ἔστιν εὐρεῖν τῷ προσχόντι.

Ἡγεμονῆος ἐπιστάντος· τοὶ γάρ μιν ἔσωσαν,
Ἡ δὴ ἀγνοίης καρφαλέη πενίη
Δεινῶς τείρετα, οὐδ' ἄρ' ἔλως τάλαιν' ἀπέληγε
Μυρομένη δέ ἔην λευγαλέην πενίην.
Τῷ δὴ χάρις Σπυρίδωνι, ἰδ' Ἰωνᾶ ὄχ' ἀρίστοις,
Οἳ διὰ βίβλου τοὺς δ' ὧδε φέρον ἀόκνως.

Εἰς τὴν Ἱερογραφικὴν Ἀρμονίαν(α).

Ἐρῆετε Ἡσιόδοιο παλαίφατα ἔργματα, κᾶλλοι
Ἰδμοσύνας Σείης νηΐδες οἳ πέλετε.
Βαῖν' ἀπο Καρτεσίσου αὖ παγγενέτειρα νόησις,
Ἄλλοι τ' ἀλιτροὶ ψεύδεα βάζεσθ' ὅσοι.
Ἦνι γάρ ὧδε ἅπανθ' ὄραω καλὰ ἔργα Σειοῖο,
Φρασδόμεν' ἀτρεκέως ἱστορίῃ προφρόνῳ·
Γαῖαν, ἀῆρα, ὕδωρ τε, ἔλυμπόν τ' ἀστερόεντα,
Ἄνδρα δὲ εὖτυκτον, παντοδαπὰς φύσιαις.
Πλεῦνά τε ἄλλα βροτῶν ἀγακλειτῶν πρήγματα· ἄττα
Τερπωλὴ ἀγνᾶς ἱστορίας ζαφίλου.
Τεῦχος ὅδ' οὖν παντός φάσιν εὐφραδέως ἐπεὶ ἴσχει,
Πᾶν ἄρ' ἔχει, ὡσεὶ ἐν μέρος εἶχεν ὅλον.

(α) Ἐκδέδοιαι τούτο ἐν τῇ Ἱερογραφικῇ Ἀρμονίᾳ ἐκ διαφόρων ἐμμέτρων ποιημάτων Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπροδρόμου, Γεωργίου τοῦ Πισίδου καὶ Νικηφόρου τοῦ Ξανθοπούλου, ἥπερ ἐξετυπώθη ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ ἔτει 1802, συναρμοσθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κυρίλλου τοῦ ἐξ Ἀδριανουπόλεως μεγάλου τότε Ἀρχιδιακόνου ὄντος τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Προσέζηκε δὲ τούτοις (προεκδεδομένοις τῷ 1536 ἐν Βασιλείᾳ) καὶ ὠδήν τινα Σεργίου τοῦ Μακραίου (σελ. 115) καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἱστορικῶν τοῦ Ξανθοπούλου τοὺς τε μετ' αὐτὸν (παρατείναντα τὸ ζῆν μέχρι

Εἰς τὸν μέγαν Διερμηνεά Σταυράκην Ἀριστάρχην.

Τὸν μέγαν ἑρμηνῆα Ἀριστάρχην ἀγακλειτὸν

Σταυράκιον μικρὴ ἀμφεκάλυψε κόνις,

Ἐξορον, εἶν' Ἀσίης Γαλατῶν πόλει ξενοφόνῳ

Ἐκ Βυζαντιάδος, τῆλε πάτρης ζαΐνης.

Δὲ τότε μὲν γε δέμας δολοόφρονες ἄγριοι ἄνδρες

Φεῦ, ὁμῶς κτεῖνον, τὸν δέ μιν εἶλε θεός·

Κἀπεί ῥ' οὐκ ἰδίησιν ἀτασθαλίας πάθε, ναὶ δὴ

Τοῦνεκα ἵπτατ' ἄνω σταυρὸν ἀειράμενος.

Ὅστέα δ' αὖ κείθεν γαμετή τε φίλη ἰδέ παῖδες

Ἔδδε παρ' ἀκταίην Βοσπορέην κόμισαν

Αὐτὰρ ὀδίτα σύ, ἐντεῦθεν παριῶν, μικρὰ ἴσχου,

Καὶ λέγε, Ἡράκλεις· ὡς μικρὰ τὰ χθονίων.

³ Ηἴσε τάδε προφρόνως Νικόλεως Δογάδης

Τίων τὰν τ' ἀρετάν, τῷ τε φίλα φρονέων.

(Προσθήκη) (α).

Ἄλλ' ὅδε κεύθει τύμβος Ἀλέξανδρον τ' ἰδέ ἄλλον

Ἀλκιβιάδην, ἀμφω υἱέας εὐφυέας.

Τὸν μὲν νήπιον ἤρπαξεν μόρος, ὃν δέ νεόχουν

Μείρακα λευγαλέος τε στυγερός τε ἔλεν

Αἶ, αἶ, ἀναιδής τε· πρόσθεν μὲν γ' ἄνδρα ὤρης

Σβέσσειν ὁ, οὐδ' εἶτ' αὖ φείσατο, φεῦ, σοφίης.

³ Ω λόγοι, ὦ φρένες, ὡς φωτὸς μεγάλου κεν ἐόντος,

τοῦ 1340) ἐν Βυζαντίῳ μοναρχήσαντας, καὶ αὐτοὺς δὴ τοὺς Σουλτάνους, καὶ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν ἀναβεβηκότας θρόνον, ἔτι δὲ καὶ τοὺς Διερμηνεῖς τῶν κρατούντων ἐξ Ἑλλήνων γεγονότας.

(α) Παρὰ τῷ πατρὶ ταφέντων ὕστερον καὶ τῶν δύο υἱῶν προσέθηκεν ἡ πενθοῦσα τοῦ διδασκάλου Μοῦσα καὶ ταῦτα τὰ ἐλεγεία.

Κούφως μὲν σὺ ἔπτας, ἀλλὰ γε αἰνὰ ἄχη
Λεῖπες ματρὶ τ' ἀδελφοῖς, καὶ δάκρυα λυγρὰ,
Τῷ τε διδάξαντι Νικόλεω Λογάδῃ.
αὐλβ'. ἐν μηνὶ Μαρτίῳ.

Ἕμναιος εἰς Ἀριστάρχην.

Δάφναι, μυρσίνοι, καὶ ὅσα ἀειθαλῆ φυτὰ εἶστε,
Σύμβολα νίκης τῶν πάλαι ἀγωνιστῶν τῆς Ἑλλάδος,
Στέψατε, στέψατε τούτους τοὺς θαυμαστοὺς νεονύμφους.
Μοῦσαι, μελίπνοοι Μοῦσαι καὶ Ἄπολλον μουσηγέτα,
Ψάλατε, ψάλατε ἄσμα, Ἕμναιον εὐτυχίας.
Τιμᾶτε τοὺς ἐραστάς σας, εἰς δόξαν τῶν φιλομούσων.
ὦ Χάριτες γλυκεραὶ μου, μὲ τὰς τερπνάς σας ἀξίας
Τὸν θαλαμον χαριτοῦτε τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρογύνου,
Ὅπερ συνῆψεν εὐκταίως χρυσῇ καὶ θαύμα φιλότης.
Εἶτα δὲ πᾶσαι αἱ Μοῦσαι, αἱ Χάριτες καὶ αἱ Νύμφαι
Κροτήσατε τὴν χορείαν, καὶ ὁ Ἄπόλλων ἀρχέτω
Μὲ τὴν χρυσῆν φόρμιγγά του τὰ ἐπινίκια ψάλλων.
Συμψάλατε δ' ἅμα πᾶσαι, τῶν νέων τούτων ἡρώων
Τὰς νίκας τῆς σωφροσύνης, ὧ λέγουσαι τοῖς νυμφίοις,
Ὅποια τοῖς ἀριστεῦσιν εἶν' ὤρισμένα βραβεῖα!
Ἐπικαλοῦμαι πρὸ πάντων θεὸν τὸν ἀγαθοδότην,
Ἴνα προχέῃ ἀφθόνοισι τὰς οὐρανίους του δρόσους,
Εἰς πρόοδον εὐτυχίας, εἰς ἐπακμὴν συζυγίας,
Εἰς εὐτεκνίαν, τὸ τέλος τῆς θαύμα εὐδαιμονίας.

Ἐποίησεν ὁ φιλόφρων Νικόλαος ὁ Λογάδης.

1833 Ἰουλίου 8, ἐν Νεοχωρίῳ.

Νικόλαος Λογάδης, εἰς τῶν ἐπισήμων διδασκάλων τοῦ Γένους καὶ Δικαιοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐγεννήθη τῷ 1779 ἐν κώμῃ τινὶ τῆς Βιθυνίας ὀνομαζομένη Κουρί ἐκ γονέων γεωπόνων. Φιλομαθῆς δὲ ὢν μετέβη εἰς Ῥύσιον, κοινῶς Ἀρετζοῦν, ἔνθα διήκουσε τὴν Ἑλληνικὴν Ἐγκύκλιον παιδευσιν παρὰ τοῖς ἀειμνήστοις διδασκάλοις Παναγιώτῃ καὶ Ἀγαπίῳ ἐν τῇ τότε ἀκμαζούσῃ σχολῇ τῆς κωμοπόλεως ἐκείνης.

Ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς Χίον συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ παρὰ τοῖς μακαρίοις διδασκάλοις Ἀθανασίῳ τῷ Παρίῳ καὶ Ἰωάννῃ τῷ Τσελεμπῇ, εὐδοκιμήσας ὡς εἶ τις καὶ ἄλλος τῶν ἐκεῖσε τότε μαθητευσάντων. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν παρελήφθη εἰς τὸν ἡγεμονικὸν οἶκον Χαντζερῆ ὡς διδάσκαλος τῶν ἡγεμονοπαίδων καὶ ἄλλων ἐκ τῆς ὑψηλῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν τοῦ Φαναρίου. Μετὰ τινα δὲ ἔτη προσκληθεὶς εἰς τὴν κατὰ τὴν Ξηρὰν Κρήνην (Κοροῦ-Τσεσμέ) Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν, ἀνέλαβε τὴν ἐν αὐτῇ διδασκαλίαν τῶν Γραμματικῶν, Ῥητορικῶν καὶ ποιητικῶν μαθημάτων. Ὅτε δὲ ἀπεφασίσθη πανδήμως ἡ σύνταξις τοῦ Μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ, διορίσθη καὶ ὁ Λογάδης μετὰ τριῶν ἄλλων λογίων, τῶν ἀοιδίμων Νεοφύτου Βάμβα, Διονυσίου Καραπατᾶ καὶ Κωνσταντίνου Ψωμάκη, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ πελωρίου ἐκείνου ἔργου. Ἀλλὰ τάχιστα παραιτηθέντων τῶν ἄλλων, μόνος ἀπολειφθεὶς ἀναλαβὼν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἔργον, καὶ ἐργασθεὶς ἐπ' αὐτοῦ δι' ὅλης ὀκταετίας, ἤγαγεν αὐτὸ δι' ἀτρύτων πόνων καὶ μόχθων εἰς αἴσιον πέρασ. Ἐξεδόθη δὲ ὁ Α'. Τόμος τοῦ Μεγάλου τούτου Ἑθνικοῦ Ἔργου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1819 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν "Κιβωτὸς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης." (βλ. Προλεγόμενα Κιβωτοῦ Σελ. δ'). Κατὰ δὲ τὴν δεινὴν ἐποχὴν τοῦ 1821

ἔτους διαλυθείσης καὶ δημευθείσης τῆς Σχολῆς, ὁ Λογάδης ἐφησυχάζων ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι ἐδίδασκε κατ' οἶκον τοὺς υἱοὺς ἐπισήμων τινῶν οἰκογενειῶν, ἐπεξεργαζόμενος ἐνταυτῷ διάφορα αὐτοῦ συγγράμματα. Τῷ 1830 προσεκλήθη εἰς τὴν Σχολαρχίαν τῆς ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχικῆς Σχολῆς, ἣτις ἐπεῖχε τότε τὸν τόπον τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους. Διευθύνων δὲ αὐτὴν ἀόκνως καὶ μετὰ ζήλου ἐπὶ 5 ἔτη, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τὸν Μάϊον τοῦ 1835 προσβληθεὶς ὑπὸ ἀποπληξίας.

Ὁ Λογάδης ἐφημίζετο ὡς εἷς τῶν ἀρίστων Ἑλληνιστῶν, ἐφ' ᾧ διακρίνονται καὶ οἱ πολυπληθεῖς αὐτοῦ μαθηταί. Ἡ μέθοδος τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἦν ἀρχαϊκὴ, τὸ δὲ ἦθος αὐτοῦ εἰς ἄκρον σεμνὸν καὶ σεβασμιον. Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐξεδόθησαν, ἐκτὸς τοῦ εἰρημένου Α'. Τόμου τῆς “Κιβωτοῦ” τὰ ἐξῆς:

1^{ον}. Παράλληλον Φιλοσοφίας καὶ Ἀθεΐας, Χριστιανισμοῦ καὶ Δεισιδαιμονίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1830.

2^{ον}. Ἀληθοφωνήσεις μητρικαὶ πρὸς ψευδοφωνήσεις ἀντιμητρικὰς ἐν Βενετίᾳ 1833.

3^{ον}. Τέχνη Ῥητορικὴ κατὰ Ἑρμογένην. Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἔμεινεν ἀτελής διὰ τὸν ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ συγγραφέως· τῷ δὲ 1834 ἐξέδωκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιθεωρήσας τὴν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἀθωνίτου ποιηθεῖσαν Ἀκολουθίαν τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου Ἀρχ. Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ.

Φέρονται δὲ ἀνέκδοτα:

1^{ον}. Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ῥητορικῆς.

2^{ον}. Δογικὴ, ἢ λεγομένη Ἀπέριττος, ἐπιτομὴ τις οὖσα τῆς Δογικῆς Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρως.

3^{ον}. Δογματικὴ Θεολογία, συμπλήρωσις τῆς ὑπὸ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου ἐκδοθείσης Ἐπιτομῆς τῶν θείων δογμάτων.

4^{ον}. Ἡ Ἀρχαιολογία.

5^{ον}. Πολλαὶ διατριβαὶ θεολογικαὶ καὶ φιλολογικαί.

6^{ον}. Συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἥτοι Ἑρμηνεῖα εἰς τὸ Τέταρτον Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ.

7^{ον}. Πληθὺς ἐπιγραμμάτων ἠρωελεγείων καὶ ἄλλων ποιήσεων εἰς τε τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν καθομιλουμένην διάλεκτον, καὶ τινες ἐπιστολαί.

8^{ον}. Τὰ ἀπὸ τοῦ Ἐπιλὸν εἴκοσι στοιχεῖα τοῦ Μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κιβωτοῦ, ἀποκείμενα ἐν τῷ Σκευοφυλακείῳ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περιμένοντα εὐτυχεστέραν ἐποχὴν ὅπως δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ τύπου πρὸς μεγίστην ὠφέλειαν τῆς σπουδαζούσης Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐσχεδιάσθη ἀπὸ μνήμης ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Η. Τανταλίδου, μῆνας τινὰς μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου.

Ἡ ὁμοίότης πρὸς τὸ πρωτότυπον ἀνεγνωρίσθη παρ' ὅλων τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ. (α)

Η. Τανταλίδης.

(α) Τὴν εἰκόνα ταύτην ἔλαβον πάρωρα πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἡμερολογίου· δημοσιευθήσεται δὲ τὸ προσεχὲς ἔτος. Σ. Ε.